

(ฉบับแปล)

รายงานการประชุมผู้เชี่ยวชาญร่วมครั้งที่ 5 (the Fifth Joint Expert Meeting: JEM 5)
เพื่อการจัดทำข้อตกลงการเป็นหุ้นส่วนด้วยความสมัครใจ เฟล็กทีระหว่างประเทศไทยและอียู
ณ โรงแรมราม่า การ์เด้นส์ กรุงเทพฯ ประเทศไทย และ กรุงบรัสเซลล์ ประเทศเบลเยียม
ผ่านระบบการประชุมเสมือน
วันที่ 9-10 กันยายน พ.ศ. 2563

ผู้เข้าร่วมประชุม

ฝ่ายอียูนำโดย Mr. Diego Torres, Directorate-General for Environment, European Commission พร้อมด้วย Mr. Laurent Lourdais และคุณสุทธิยา จันทรวงูร จาก European Union Delegation to Thailand Mr. Alexander Hinrichs, EU FLEGT Asia Programme, European Forest Institute Mr. Morne Van Der Linde, EU FLEGT Asia Programme, European Forest Institute และ ด.ร.สมฤดี นิโครวัฒน์ยิ่งยง FLEGT Facilitator to Thailand
ฝ่ายไทยนำโดยนายสมศักดิ์ สรรพโกศลกุล รองอธิบดีกรมป่าไม้ พร้อมด้วยคณะอนุกรรมการเพื่อเตรียมการรองรับการบังคับใช้กฎหมายป่าไม้ ธรรมชาติบาล และการค้า โดยมี FAO และ RECOFTC เป็นผู้สังเกตการณ์การประชุม

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมฉบับเต็มแนบอยู่ในเอกสารแนบที่ 1

การประชุม

หัวข้อการประชุมมีดังต่อไปนี้

- ฝ่ายไทยและอียูรายงานความก้าวหน้าการพัฒนา ปรับปรุง ด้านนโยบาย กฎหมาย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการ FLEGT VPA และฝ่ายไทยรายงานความก้าวหน้าการพัฒนาเอกสาร FLEGT VPA
- ไทยนำเสนอร่างภาคผนวกนิยามความถูกต้องตามกฎหมายของไม้ของประเทศไทย (Thai Timber Legality Definition: LD) ร่างภาคผนวกขอบเขตผลิตภัณฑ์ (Product Scope: PS) ร่างภาคผนวกเงื่อนไขในการปล่อยสินค้าที่มีหนังสือรับรองเฟล็กทีของประเทศไทยเข้าสู่สหภาพยุโรป (Condition for the Release for Free Circulation in the European Union of Thai FLEGT-Licensed Timber Products: CR) ร่างภาคผนวกระบบรับประกันความถูกต้องตามกฎหมายของไม้ไทย

(Thai Timber Legality Assurance System: THA-TLAS) ร่างภาคผนวกการควบคุมห่วงโซ่อุปทานของไม้ไทย (Thai Supply Chain Controls: SCC) และร่างภาคผนวกคำอธิบายการตรวจสอบโดยอิสระ (Terms of Reference for the Independent Audit: IA) ไทยและอียูร่วมหารือร่างดังกล่าว และตกลงการดำเนินงานขั้นต่อไป

- ไทยรายงานความก้าวหน้าการพัฒนาเอกสารการควบคุมห่วงโซ่อุปทานของไม้ในที่ดินเอกชน (Supply Chain Control on Private Land) และการควบคุมการนำเข้าไม้ (Import Control)
- ไทยและอียูร่วมพิจารณาแผนการดำเนินงานจัดทำข้อตกลงเป็นหุ้นส่วนด้วยความสมัครใจ (VPA Roadmap) ซึ่งจะนำเสนอในการประชุมเจรจาครั้งที่ 3 (NEG3) และตกลงร่วมกันในหัวข้อและรูปแบบการประชุมรวมทั้งรูปแบบการนำเสนอในการประชุมเจรจา

กำหนดการประชุมแนบอยู่ในเอกสารแนบที่ 2

วาระที่ 1: กล่าวต้อนรับ

นายสมศักดิ์ สรรพโกศลกุล รองอธิบดีกรมป่าไม้ ประธานการประชุมร่วม กล่าวเปิดการประชุม นายสมศักดิ์เน้นย้ำความสำคัญของกระบวนการ FLEGT VPA ในการเสริมสร้างผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ การพัฒนาคุณภาพชีวิตของชาวไทย และช่วยบรรเทาปัญหาสถานะสภาพภูมิอากาศเปลี่ยนแปลง รวมไปถึงการเกื้อหนุนการปรับตัวของประเทศไทยให้เข้ากับสถานการณ์โลกปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว นายสมศักดิ์เน้นย้ำว่าการแลกเปลี่ยนในระดับเทคนิคนี้จะช่วยเสริมสร้างการบังคับใช้กฎหมายที่มุ่งส่งเสริมการค้าไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้ที่ถูกกฎหมายให้มีความเข้มแข็ง ไม่เพียงเท่านั้นการแลกเปลี่ยนนี้จะนำไปสู่การวางระบบควบคุมไม้ให้สามารถใช้งานได้จริง และมีประสิทธิภาพในการป้องกันไม่ให้ไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้ผิดกฎหมายเข้ามาในห่วงโซ่อุปทาน นายสมศักดิ์เน้นย้ำว่าด้วยอำนาจของพระราชกำหนดการประชุมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2563 การประชุมทางไกลนี้จึงมีผลเท่าเทียมกับการประชุมต่อหน้า หลังกล่าวจบนายสมศักดิ์มอบหมายให้นายสมภท บัญเสริมสุข ผู้อำนวยการสำนักการป่าไม้ต่างประเทศ ดำเนินการเป็นประธานการประชุมร่วมแทนตลอดจนจบการประชุม

Mr. Diego Torres , International Relations Officer of the Directorate-General for Environment, European Commission ประธานการประชุมร่วมจากฝ่ายอียู กล่าวเปิดการประชุม Mr. Torres แสดงความคาดหวังว่าการประชุมนี้จะนำมาซึ่งความก้าวหน้าและนำไปสู่การลงสัตยาบันข้อตกลง FLEGT Mr. Torres กล่าวว่ากระบวนการ FLEGT VPA ของประเทศไทยแสดงให้เห็นถึงความ

มุ่งมั่นที่จะบรรลุเป้าหมายร่วมกันระหว่างไทยและอียูในการพัฒนาที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การเพิ่มจำนวนพื้นที่ป่า รวมไปถึงการปกป้องความหลากหลายทางชีวพันธุ์และการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมโลก Mr. Torres เน้นย้ำว่าอียูยังคงมุ่งมั่นที่จะทำข้อตกลง FLEGT กับไทย VPA ไม่เพียงแต่จะช่วยในการต่อสู้กับไม้ผิดกฎหมายเท่านั้น แต่จะช่วยเสริมสร้างสถานะความถูกต้องตามกฎหมายของไม้ไทยในตลาดนานาชาติ Mr. Torres มีความยินดีต่อรัฐบาลไทยที่ได้ทำการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายตามกรอบกระบวนการ FLEGT VPA

วาระที่ 2: กระบวนการและความก้าวหน้าของประเทศ

ความก้าวหน้าของอียู

ฝ่ายอียูรายงานความก้าวหน้าสถานะข้อตกลงเป็นหุ้นส่วนด้วยความสมัครใจ (VPA) ใน 15 ประเทศซึ่งแตกต่างกันไปตามระดับการเจรจาหรือการดำเนินการ ต่อมา Mr. Torres นำเสนอการดำเนินการของอียูเกี่ยวกับประเด็นการตัดไม้ทำลายป่า การดำเนินการ FLEGT และกฎระเบียบ EU Timber Regulation (EUTR)

Mr. Torres แจ้งว่า ณ ปัจจุบันอียูอยู่ระหว่างการประเมินประสิทธิภาพ (fitness check) กฎระเบียบ EUTR และ FLEGT ซึ่งมีการประเมินขอบเขตผลิตภัณฑ์ของ EUTR ด้วย โดยผลการประเมินจะเผยแพร่ต่อสาธารณะในปีหน้า อียูมีความยินดีอย่างยิ่งให้ฝ่ายไทยเข้าร่วมให้ความเห็นในกิจกรรมการรับฟังความคิดเห็นสาธารณะ โดยฝ่ายไทยสามารถเข้าให้ความเห็นได้ผ่านช่องทางออนไลน์กิจกรรมชื่อ ‘Have Your Say’ ในเว็บไซต์ของ European Commission จะมีการพิจารณาแก้ไขประเด็นที่ตกหล่นและคาดเคลื่อนใน EUTR Product Scope ที่เคยถูกหยิบยกขึ้นมา โดยจะพิจารณาความจำเป็นในการแก้ไขจากความเห็นสาธารณะที่ได้รับ

อียูจะเริ่มดำเนินโครงการ ‘Communication on Stepping up EU Action to Protect and Restore the World’s Forests’ (พ.ศ. 2562) ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อหยุดการทำลายป่าโลก จะทำการศึกษาเพื่อประเมินศักยภาพของหนังสือรับรองโดยองค์กรเอกชน มากไปกว่านั้นอียูจะเปิดเวทีให้กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่หลากหลายได้เข้าร่วมดำเนินการเพื่อขจัดปัญหาการตัดไม้ทำลายป่า และร่วมพัฒนา ‘EU Observatory’ ซึ่งจะนำภาพดาวเทียมและสถิติการค้ามาใช้ในการจัดทำข้อมูลการตัดไม้ทำลายป่า

ความก้าวหน้าของไทย

ยุทธศาสตร์ 20 ปีของประเทศไทย ได้วางเป้าหมายยุทธศาสตร์การเสริมสร้างความสามารถทางการแข่งขัน การพัฒนาและเติบโตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ เป้ายุทธศาสตร์ดังกล่าวสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของ FLEGT VPA ในด้านการพัฒนาอย่างยั่งยืน การแบ่งปันผลประโยชน์ และการเสริมสร้างธรรมาภิบาล นอกจากนี้แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ยังได้ตั้งเป้าหมายการบริหารจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน และการจัดการทำไม้ผิดกฎหมาย นโยบายป่าไม้ แห่งชาติฉบับล่าสุดซึ่งออกมาในปีพ.ศ. 2562 ซึ่งประกอบด้วยเป้าหมายการส่งเสริมการบริหารและการค้าในภาคป่าไม้อย่างยั่งยืน นโยบายเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์จากป่าไม้ การพัฒนาเศรษฐกิจผ่านการใช้ ทรัพยากรป่าไม้อย่างมีความรับผิดชอบ และการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวพันธุ์ ต่างก็มีความ สอดคล้องกับเป้าหมายของ FLEGT VPA ทั้งสิ้น

ไทยนำเสนอแผนปฏิบัติการเพื่อเพิ่มจำนวนพื้นที่ป่า ลดปัญหาป่าเสื่อมโทรม และเสริมสร้างคุณภาพและ การคืนสภาพของทรัพยากรป่าไม้ของประเทศที่ได้เริ่มทำไปแล้ว โดยการดำเนินการเหล่านี้เป็นไปตาม แผนยุทธศาสตร์ของชาติที่ตั้งเป้าหมายว่าภายในปี พ.ศ. 2575 ไทยจะเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ให้ได้ไม่ต่ำกว่า 40 เปอร์เซ็นต์ของพื้นที่ทั้งหมดของประเทศ โดยต้องมีพื้นที่ป่าเศรษฐกิจไม่ต่ำกว่า 15 เปอร์เซ็นต์ แผน ปฏิรูปประเทศได้ตั้งเป้าไว้ว่าภายในปี พ.ศ. 2575 ไทยต้องมีพื้นที่ป่าธรรมชาติไม่ต่ำกว่า 15 เปอร์เซ็นต์ พื้นที่ป่าเศรษฐกิจไม่ต่ำกว่า 15 เปอร์เซ็นต์ และพื้นที่สีเขียวในเขตชุมชนไม่ต่ำกว่า 15 เปอร์เซ็นต์ อียูมีความยินดีที่ได้รับฟังความก้าวหน้าเหล่านี้ ซึ่งความสนใจของไทยต่อการเติบโตที่เป็นมิตรต่อ สิ่งแวดล้อมสอดคล้องกับเป้าหมายหลักของอียู

ในระยะเวลาที่ผ่านมาไทยได้มีการพัฒนาด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ FLEGT VPA ดังต่อไปนี้ 1) พรบ. ป่าไม้ (ฉบับที่ 8) พ.ศ. 2562 2) พรบ. ป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 และ พรบ.ป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2559 3) พรบ.สวนป่า (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2558 4) พรบ.ป่าชุมชน พ.ศ. 2562 และ 5) พรบ. โรงงาน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2562 ฝ่ายไทยแจ้งให้ทราบว่าพรบ.ป่าชุมชนไม่มีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับ FLEGT VPA เนื่องจากประเทศไทยไม่อนุญาตให้มีการค้าไม้จากป่าชุมชน

ไทยนำเสนอความก้าวหน้าโดยรวมของการพัฒนาเอกสาร FLEGT VPA:

- **เนื้อหาข้อตกลง** - ฝ่ายไทยตกลงที่จะพักการหารือไว้ และให้ความสำคัญกับการร่างภาคผนวก ก่อน

- **ขอบเขตผลิตภัณฑ์ (Product Scope: PS)** – ฝ่ายไทยต้องการจะทบทวนร่างภาคผนวกนี้เพิ่มเติม โดยคณะทำงานกลุ่มย่อย PS จะจัดการประชุมหารือและรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในวงกว้าง
- **นิยามความถูกต้องตามกฎหมายของไม้ของประเทศไทย (Thai Timber Legality Definition: LD)** – ร่างภาคผนวกนี้พร้อมเจรจาแล้ว แต่จะต้องมีการปรับปรุงร่างให้สอดคล้องกับการแก้ไขและการปรับปรุงกฎหมายที่จะเกิดขึ้นต่อไป
- **เงื่อนไขการปล่อยสินค้าที่มีหนังสือรับรองเฟล็กทีทของประเทศไทยเข้าสู่สหภาพยุโรป (Condition for the Release for Free Circulation in the European Union of Thai FLEGT-Licensed Timber Products: CR)** - ฝ่ายไทยได้พิจารณาและหารือร่างที่อยู่ส่งมาให้ และร่างภาคผนวกนี้พร้อมเจรจาแล้ว
- **ระบบรับประกันความถูกต้องตามกฎหมายของไม้ไทย (Thai Timber Legality Assurance System: THA-TLAS)** – ร่างพร้อมเจรจาแล้ว แต่ฝ่ายไทยจะเพิ่มรายละเอียดคำอธิบายกระบวนการตรวจพิสูจน์ การออกหนังสือรับรอง และหน่วยงานที่จะดำเนินการ
- **การควบคุมห่วงโซ่อุปทานของไม้ไทย (Thai Supply Chain Controls: SCC)** – ร่างพร้อมเจรจาแล้ว แต่ยังขาดรายละเอียดเกี่ยวกับการควบคุมการนำเข้าไม้ และการควบคุมห่วงโซ่อุปทานของไม้ในที่ดินเอกชน เพราะยังต้องหารือเพิ่มเติม
- **การควบคุมการนำเข้าไม้ (Import Control: IC)** – ฝ่ายไทยได้ศึกษารูปแบบการควบคุมการนำเข้าไม้ต่างๆ และอยู่ระหว่างการหารือรูปแบบการควบคุมที่เหมาะสมกับบริบทของประเทศและพัฒนาร่างแนวคิด
- **การควบคุมห่วงโซ่อุปทานของไม้บนที่ดินเอกชน (Supply Chain Control on Private Land: SCC on PL)** – ฝ่ายไทยกำลังพัฒนาแนวทางเพื่อการสำแดงความถูกต้องตามกฎหมายของไม้จากที่ดินเอกชนด้วยตนเอง
- **ไม้เก่า (Reclaimed Timber)** – มีการจัดตั้งคณะทำงานกลุ่มย่อยไม้เก่า ผ่านการสนับสนุนจาก EU-FAO คณะทำงานกลุ่มย่อยจะหารือเรื่องการควบคุมห่วงโซ่อุปทานของไม้เก่า
- **คำอธิบายการตรวจสอบโดยอิสระ (Terms of Reference for the Independent Audit: IA)** – ฝ่ายไทยพัฒนาเพิ่มเติมจากร่างที่อยู่ส่งมาให้ และร่างพร้อมเจรจาแล้ว

- ฝ่ายไทยรับทราบความกังวลของอียูในการลดการตัดไม้ทำลายป่าของโลกและป่าเสื่อมโทรม การเพิ่มพื้นที่ป่า และการเสริมสร้างความสามารถในการฟื้นตัวของป่า (forest resilience)
- ฝ่ายอียูจะแจ้งผลการทำ Fitness Check ของ FLEGT และ กฎระเบียบ EUTR ให้ไทยทราบ โดยการทำ Fitness Check มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการทำงานกฎระเบียบที่ผ่านมา และจะมีการพิจารณาปรับปรุงหรือเสนอให้มีการปรับปรุงขอบเขตผลิตภัณฑ์ของ EUTR

วาระที่ 3: ภาคผนวกที่ 2 นิยามความถูกต้องตามกฎหมายของไม้ของประเทศไทย (Thai Timber Legality Definition: LD)

ฝ่ายไทยได้ปรับปรุงร่างภาคผนวก LD เพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมายที่ออกมาใหม่และที่มีการแก้ไข การปรับปรุงทำผ่านการหารือและรับฟังความคิดเห็นกับกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยคณะกรรมการทุกระดับของฝ่ายไทยได้เห็นชอบร่างฉบับปรับปรุงนี้แล้ว ฝ่ายอียูรับทราบความอดสาหัสของฝ่ายไทยในการปรับปรุงร่าง และแจ้งให้เข้าใจว่า LD ต้องได้รับการปรับปรุงเพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนากฎหมายที่เกิดขึ้น และให้สอดคล้องกับภาคผนวกอื่น เช่น การควบคุมห่วงโซ่อุปทานของไม้ในที่ดินเอกชน การควบคุมการนำเข้าไม้ ไม้เก่า และ ขอบเขตผลิตภัณฑ์

อียูต้องการคำอธิบายการจัดการไม้จากที่ดินเอกชนและที่ดินรัฐของไทย โดยให้ข้อสังเกตว่าการตรวจสอบความถูกต้องตามกฎหมายของไม้ในที่ดินรัฐเป็นเรื่องที่ทำหายและอาจมีอุปสรรคได้ นอกจากนี้การทำไม้ในที่ดินที่จัดว่าเป็นป่าธรรมชาติยังมีความเสี่ยงที่จะนำไปสู่การเสื่อมโทรมของพื้นที่ป่า ทั้งนี้ฝ่ายไทยอธิบายว่าไม้ในที่ดินรัฐที่กล่าวถึงคือที่ดินที่ได้รับอนุญาตจากรัฐบาลเท่านั้น เช่น ที่ดินที่ได้รับอนุญาตให้เป็นที่ดินสำหรับการปฏิรูปเพื่อการทำเกษตรกรรม โดยมีการยื่นข้อเสนอต่อรัฐบาลให้อนุญาตให้ประชาชนที่ได้รับอนุญาตให้ใช้พื้นที่ดังกล่าวสามารถตัดและขนย้ายไม้สำหรับการใช้ส่วนบุคคลได้อย่างถูกกฎหมาย โดยการสำแดงตนเองของไม้จากที่ดินรัฐอาจคล้ายคลึงกับการสำแดงตนเองในไม้จากที่ดินเอกชนได้ ทั้งนี้ต้องมีข้อบังคับเอกสารหลักฐานมากขึ้นเพื่อแสดงว่าที่ดินได้รับอนุญาตตามกฎหมายให้ใช้จริง

ไทยได้อธิบายต่อว่า สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (สปก.) มีกฎข้อบังคับที่ชัดเจนในการแจกจ่ายที่ดินรัฐให้เกษตรกร โดยได้ตั้งเกณฑ์บังคับไว้ว่าที่ดินที่จะแจกจ่ายให้ประชาชนนำไปทำเกษตรกรรมต้องเป็นป่าเสื่อมโทรมมาก่อน ผู้ที่ได้รับสิทธิในการเข้าทำประโยชน์ที่ดินนั้นต้องสามารถแสดงได้ว่าเป็นเกษตรกรที่หาเลี้ยงชีพโดยเกษตรกรรม และต้องมีการปลูกไม้ยืนต้นในที่ดินอย่างน้อยเป็นจำนวน 20

เปอร์เซ็นต์เพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียว เจ้าหน้าที่กรมป่าไม้จะใช้การตรวจอายุไม้ โดยเปรียบเทียบกับพิกัดภูมิศาสตร์ (GPS) และข้อมูลดาวเทียม เพื่อตรวจพิสูจน์ว่าไม้มาจากที่ดินสปก.จริง

อียูขอให้ไทยให้ข้อมูลจำนวนโรงงานแปรรูปที่ไม่อยู่ในการควบคุมของพรบ.โรงงาน ฉบับแก้ไข ฝ่ายไทยให้ความมั่นใจว่าทุกโรงงานแปรรูปยังมีการควบคุม จะควบคุมโดยกฎหมายสิ่งแวดล้อม เช่น พรบ.สาธารณสุข และมีการตรวจสอบโรงงานแปรรูปไม้ทุกขนาดประจำปี ทำโดยกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

อียูจะติดตามการพัฒนาการควบคุมห่วงโซ่อุปทานของไม้ในที่ดินรัฐ โดยอียูต้องการที่จะมั่นใจได้ว่าการทำไม้ในที่ดินป่าธรรมชาติจะไม่นำไปสู่การเสื่อมโทรมของพื้นที่ป่า และการแปรรูปป่าให้เป็นสวนป่า

ไทยสอบถามอียูเกี่ยวกับกระบวนการแก้ไข LD เพื่อให้สอดคล้องกับกฎระเบียบของประเทศที่มีการแก้ไขหลังจากลงนาม อียูแจ้งว่าคณะกรรมการดำเนินการร่วม (Joint Implementation Committee: JIC) สามารถยื่นเสนอแก้ไขภาคผนวกได้ โดยทั้งสองฝ่ายจะทำการหารือและเห็นชอบการแก้ไขก่อนที่จะทำการตีพิมพ์ภาคผนวกฉบับแก้ไข อียูกตัวอย่างของประเทศอินโดนีเซียที่ใช้เวลา 5 ถึง 6 เดือน ในการแก้ไขภาคผนวก ในระหว่างการพิจารณาแก้ไข เอกสาร LD เดิมยังคงมีผลอยู่

ผลสรุปของ JEM5

- ไทยและอียูตกลงที่จะพักการหารือในระดับเทคนิคของภาคผนวกนี้ไว้ จนกว่าจะถึงระยะใกล้ การลงนามย่อ ฝ่ายไทยจะปรับปรุงภาคผนวกเพื่อให้สะท้อนกับการเปลี่ยนแปลงกฎหมายและผลสรุปจากภาคผนวกอื่น
- ทั้งสองฝ่ายจะแลกเปลี่ยนประเด็นทางเทคนิคต่อไป โดยเฉพาะเรื่องการจัดการที่ดินรัฐ การควบคุมทางกฎหมายของไม้บนที่ดินรัฐ ผลของการแก้ไขพรบ.โรงงานว่าส่งผลต่อการตรวจสอบและควบคุมทางกฎหมายอย่างไร
- ไทยจะดำเนินการเรื่องค่างใน LD ต่อไปและจะคอยติดตามและบันทึกการปรับปรุงทางกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับข้อตกลงเป็นหุ้นส่วนด้วยความสมัครใจ (VPA)
- ไทยจะส่ง LD ฉบับแก้ไขปัจจุบันให้อียูเนื่องจากมีจุดผิดพลาดเล็กน้อย 2 จุด ในฉบับเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2563

วาระที่ 4: ภาคนวทที่ 1 ขอบเขตผลิตภัณฑ์ (Product Scope: PS)

ในปี 2563 ไทยได้จัดตั้งคณะทำงานกลุ่มย่อย PS ขึ้นเพื่อจัดการกิจกรรมรับฟังความคิดเห็นและหารือกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียวงกว้างที่จะได้รับผลกระทบจากภาคนวท PS คณะทำงานกลุ่มย่อยจะจัดการรับฟังความคิดเห็นตามภาคต่างๆของประเทศไทย และจะนำความคิดเห็นที่ได้มาพิจารณาในการทบทวนภาคนวท PS

ฝ่ายไทยขอให้อียูให้ข้อมูลเรื่องการปรับปรุง EUTR PS และการจัดการกับผลิตภัณฑ์รีไซเคิล โดยอียูแจ้งให้ทราบว่ายังไม่มีกรณี EUTR PS เกิดขึ้น อียูอยู่ระหว่างการทำ Fitness Check ของ EUTR ผลการประเมินอาจนำไปสู่การปรับปรุง EUTR PS ได้

ฝ่ายไทยสอบถามว่าผลิตภัณฑ์รีไซเคิลอยู่ใน EUTR PS หรือไม่ โดยแจ้งว่ากลุ่มอุตสาหกรรมเยื่อกระดาษขอให้ให้นำเยื่อและผลิตภัณฑ์กระดาษใน HS code 47 และ 48 ออกเพราะเห็นว่าไม่ควรรวมอยู่ใน PS

อียูอธิบายว่าผลิตภัณฑ์รีไซเคิลไม่อยู่ใน EUTR PS และชี้แจงการเขียนอธิบาย HS code 6 หลัก และ 8 หลัก รวมถึงวิธีการระบุวัสดุ/ผลิตภัณฑ์รีไซเคิลในระดับย่อยโดยใช้ HS code อียูกตัวอย่างวิธีการแยกผลิตภัณฑ์หนึ่งๆ ออกจาก PS (เช่น เขียนระบุยกเว้น HS code ที่ต้องการแยกออกมาในวงเล็บ) ซึ่งประเทศอินโดนีเซียและประเทศกานาได้ดำเนินการลักษณะนี้ ทั้งนี้อียูชี้แจงว่าเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของประเทศไทยต้องมีกระบวนการรับประกันหรือกระบวนการอื่นๆที่สามารถรับประกันได้ว่าผลิตภัณฑ์นั้นๆ เป็นผลิตภัณฑ์ที่ทำจากวัสดุรีไซเคิลจริงจึงไม่ต้องมีหนังสือรับรอง FLEGT อียูกตัวอย่างกระบวนการของประเทศอินโดนีเซีย และอธิบายวิธีการออกหนังสือรับรองผลิตภัณฑ์รีไซเคิลของเจ้าหน้าที่รัฐในประเทศอินโดนีเซีย

อียูเน้นย้ำว่าในระหว่างการทบทวนร่างภาคนวทนั้นไทยสามารถเพิ่มผลิตภัณฑ์ลงใน PS ได้ ไทยสามารถพิจารณาเพิ่มเยื่อเคมีซึ่งอยู่ภายใต้ EUTR หรือเพิ่มเก้าอี้ซึ่งไม่ได้อยู่ภายใต้ EUTR ในปัจจุบันได้ ไทยรับทราบและแจ้งว่าจะกลับไปตรวจสอบว่าผลิตภัณฑ์ดังกล่าวและผลิตภัณฑ์อื่นๆภายใต้ EUTR อยู่ใน PS ของไทยหรือไม่

อียูขอให้ไทยแจ้งรายชื่อผลิตภัณฑ์จากไม้ที่ต้องการนำออกจากข้อตกลงให้ทราบ เพื่อให้อียูได้ทราบว่าผลิตภัณฑ์เหล่านั้นถูกส่งออกมาที่อียูมากเพียงใด อียูเห็นว่า PS ควรใกล้เคียงกับ EUTR มากที่สุดเท่าที่

เป็นได้ หรือครอบคลุมเกิน EUTR ออกไปก็สามารถทำได้เช่นกัน เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปอย่างราบรื่น ทั้งนี้ไทยควรพิจารณาส่วนแบ่งตลาดของแต่ละผลิตภัณฑ์

ผลสรุปของ JEM5

- ทั้งสองฝ่ายตกลงที่จะดำเนินการหารือภาคผนวก PS และแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกันต่อไป
- ฝ่ายไทยจะหารือกับกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อไปเพื่อให้มั่นใจว่ามีการเข้าร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างสมบูรณ์ และความเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมดถูกสะท้อนในภาคผนวก
- ฝ่ายไทยจะส่ง PS ฉบับปรับปรุงที่สะท้อนการหารือของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและสอดคล้องกับภาคผนวกอื่นๆ ให้อียู
- ฝ่ายไทยตกลงที่จะพิจารณาข้อเสนอแนะของอียูในเรื่องความสอดคล้องพื้นฐานของ PS ไทยกับ EUTR PS และการขยายขอบเขตของ PS

วาระที่ 5: ภาคผนวกที่ 3 เงื่อนไขในการปล่อยสินค้าที่มีหนังสือรับรองเฟล็กทิกซ์ของประเทศไทยเข้าสู่สหภาพยุโรป (Condition for the Release for Free Circulation in the European Union of Thai FLEGT-Licensed Timber Products: CR)

ฝ่ายไทยแจ้งให้ทราบว่าคณะกรรมการเจรจาได้รับรองร่าง CR ในการประชุมคณะกรรมการเจรจาครั้งที่ 1 ปี 2563 ไทยชี้แจงบทบาทหน้าที่ของหน่วยงาน (เช่น กรมป่าไม้) และขอให้อียูแสดงความเห็นต่อไป อียูรับทราบความก้าวหน้าของภาคผนวกนี้ และแจ้งว่ามีความพึงพอใจในร่างภาคผนวกที่ฝ่ายไทยส่งมาให้

อียูแจ้งความก้าวหน้าปัจจุบันของประเทศอินโดนีเซีย ซึ่งอียูและอินโดนีเซียกำลังดำเนินการ e-licensing ซึ่งเป็นระบบที่จะช่วยสนับสนุนการแลกเปลี่ยนข้อมูลของหนังสือรับรองเฟล็กทิกซ์ที่ระหว่างประเทศ อินโดนีเซียและอียูในรูปแบบเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ ฝ่ายไทยสามารถพิจารณาแนวทางดังกล่าวภายใต้การทำงานของระบบ RFD Single Window ได้ อียูแนะนำให้ไทยพิจารณาความเป็นไปได้ในการเชื่อมฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับหนังสือรับรองเฟล็กทิกซ์เข้ากับฐานข้อมูล FLEGIT ที่เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจหรือ CA ของอียูใช้ ในต้นปี 2564 อียูจะแจ้งให้ไทยทราบเพิ่มเติมถึงวิธีการแลกเปลี่ยนรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ และส่งเสริมให้มีการหารือเรื่องนี้ในบริบทของไทยต่อไป

ผลสรุปของ JEM 5

ฝ่ายไทยและอียูตกลงที่จะพักการหารือภาคผนวกนี้ในระดับเทคนิคไว้ จนถึงช่วงท้ายที่สุดของการเจรจา VPA ซึ่งจะมีการทบทวนภาคผนวกทั้งหมดอีกครั้ง

ภาคผนวกที่ 7 คำอธิบายการตรวจสอบโดยอิสระ (Terms of Reference for the Independent Audit: IA)

ฝ่ายไทยรายงานสรุปการพัฒนาภาคผนวกที่เริ่มต้นหลังการเจรจาครั้งที่ 2 ซึ่งอียูแนะนำว่าภาคผนวกนี้ควรอธิบายเกี่ยวกับ IA เพิ่มเติมจากภาคผนวก THA-TLAS ร่างภาคผนวก IA ฉบับปัจจุบันได้รับการรับรองจากคณะกรรมการเจรจาแล้ว

อียูแจ้งว่าฝ่ายอียูพร้อมที่จะตกลงภาคผนวกนี้ในระดับเทคนิค

ทั้งสองฝ่ายหารือบทบาทขององค์กรประชาสังคมในกระบวนการ FLEGT VPA โดยฝ่ายไทยยืนยันความเข้าใจของฝ่ายตนว่า IA เป็นบุคคลที่สามที่จะตรวจสอบ THA-TLAS เพราะฉะนั้นองค์กรประชาสังคมไม่สามารถเป็น IA ได้เพราะขัดแย้งกับข้อกำหนดดังกล่าว

ฝ่ายไทยชี้แจงว่าอยู่ระหว่างการหารือบทบาทที่เป็นไปได้ขององค์กรประชาสังคมในการเป็นผู้สังเกตการณ์และผู้ตรวจสอบระบบ THA-TLAS ศูนย์วิทยาศาสตร์ชุมชนเพื่อคนกับป่า (RECOFTC) ได้รับเงินสนับสนุนจากโครงการ FAO-EU FLEGT Programme เพื่อหารือบทบาทขององค์กรประชาสังคม

ฝ่ายไทยจะหารือบทบาทขององค์กรภาคประชาสังคมต่อไป โดยให้ข้อสังเกตว่าควรใช้คำศัพท์ที่ชัดเจนขึ้นเพราะหลายฝ่ายอาจยังไม่เข้าใจชัดเจนในความแตกต่างระหว่างการติดตามโดยอิสระ การสังเกตการณ์โดยอิสระ และการตรวจสอบโดยอิสระ อียูมีความสนใจที่จะทราบถึงบทบาทของภาคประชาสังคมต่อการจัดทำข้อตกลงการเป็นหุ้นส่วนด้วยความสมัครใจ (VPA) ในอนาคต ฝ่ายไทยแจ้งว่าจะพิจารณาหาทางให้ภาคประชาสังคมเข้ามามีบทบาทได้อย่างเป็นทางการ

ผลสรุปของ JEM 5

- ฝ่ายไทยและอียูพึงพอใจกับร่างฉบับปัจจุบัน และตกลงที่จะพักการหารือในระดับเทคนิคไว้จนถึงช่วงสุดท้ายของการเจรจา VPA

วาระที่ 6: ภาคผนวก 5 ระบบรับประกันความถูกต้องตามกฎหมายของไม้ของประเทศไทย (Thai Timber Legality Assurance System: THA-TLAS)

ฝ่ายไทยแจ้งว่าร่าง THA-TLAS ประกอบด้วยองค์ประกอบหลักดังนี้ LD SCC การตรวจพิสูจน์ การออกหนังสือรับรอง และ IA โดย LD SCC และ IA เขียนเป็นภาคผนวกแยกออกมา ร่างปัจจุบันยังไม่มีรายละเอียดหน่วยงานตรวจพิสูจน์ และหน่วยงานออกหนังสือรับรอง เนื่องจากยังต้องหาหรือเรื่องดังกล่าวต่อไป

이슈แสดงความกังวลใน 4 เรื่องดังนี้ (1) บทบาทของหนังสือรับรองออกโดยองค์กรเอกชน (2) ไม้ที่ถูกยึด (3) ความเป็นอิสระระหว่างกันของหน่วยตรวจพิสูจน์และหน่วยหนังสือรับรอง และ (4) การบริหารข้อมูล

หนังสือรับรองเอกชน: อีซูชี้แจงว่าข้อตกลงเป็นหุ้นส่วนด้วยความสมัครใจ (VPA) เป็นข้อตกลงทวิภาคีซึ่งอีซูจะรับไม้ทั้งหมดที่ประเทศไทยตรวจพิสูจน์แล้วว่าถูกกฎหมาย ข้อตกลงดังกล่าวจะมีความซับซ้อนมากขึ้นหากบริษัทเอกชนสามารถตัดสินความถูกต้องตามกฎหมายแทนหน่วยงานรัฐได้ ถึงแม้ว่า EUTR จะยอมรับหนังสือรับรองเอกชนในฐานะเอกสารบรรเทาความเสี่ยง แต่จะไม่ยอมรับให้เป็นเอกสารมาทดแทนการตรวจสอบและการควบคุมของรัฐบาล

ไทยอธิบายข้อกำหนดของหนังสือรับรองเอกชนที่ระบบ THA-TLAS ยอมรับดังนี้ 1) ข้อกำหนดการออกหนังสือรับรองต้องกำหนดและควบคุมโดยหน่วยงานรัฐบาลที่รับผิดชอบ 2) กระบวนการออกหนังสือรับรองต้องเป็นระบบและเป็นไปตามมาตรฐานรัฐบาล 3) แบบแผนและกระบวนการการรับรองทั้งหมดต้องได้รับการยอมรับจากหน่วยงานรัฐบาลที่รับผิดชอบ ไทยยกตัวอย่างการใช้หนังสือรับรองจากองค์กรที่สามในการตรวจสอบมาตรฐานแรงงานของโรงงาน โดยองค์กรที่สามต้องใช้การตรวจสอบที่เป็นไปตามมาตรฐานที่กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานกำหนดไว้ ฝ่ายไทยแจ้งว่าในบริบทของ LD ฝ่ายไทยได้วางแผนที่จะใช้หนังสือรับรองเอกชนเพื่อตรวจพิสูจน์ตัวบ่งชี้ด้านแรงงาน จะมีการพัฒนารายละเอียดอธิบายบทบาทหนังสือรับรองภายใต้ THA-TLAS ในระหว่างการเจรจาต่อไป

อีซูขอให้ชี้แจงในเรื่องคำศัพท์ให้กระจ่างชัด เพราะ “certification” สามารถใช้กล่าวถึงการรับรองแบบใดก็ได้ มีความหมายกว้างๆ ไม่เฉพาะเจาะจง และสามารถทำให้เข้าใจไปว่าบริษัทเอกชนหรือองค์กรที่

สามไม่ใช่หน่วยงานรัฐบาลเป็นผู้ออกหนังสือรับรอง อีซูขอให้ฝ่ายไทยพัฒนาแผนเรื่องนี้ต่อไปเพื่อที่อีซูจะนำไปประเมินผลกระทบที่จะเกิดต่อระบบ THA-TLAS และการดำเนินการระบบได้

ฝ่ายอีซูรับรู้ว่าเรื่องหนังสือรับรองเอกชนเป็นเรื่องละเอียดอ่อน และมีความต้องการที่จะแลกเปลี่ยนเรื่องนี้กับฝ่ายไทยต่อไปเพื่อให้มั่นใจว่าระบบที่ไทยจะนำมาใช้สามารถสำแดงการควบคุมทางกฎหมายได้จริง

ไม้ที่ถูกยึด: ฝ่ายไทยยืนยันว่าไทยจะยึดไม้ทั้งหมดที่ไม่สามารถพิสูจน์ความถูกต้องตามกฎหมายของแหล่งที่มาได้ ไม้ที่ถูกยึดจะถูกนำไปใช้ในการพัฒนาพิพิธภัณฑ์ไม้ กรณีการนำไม้ไปใช้เพื่อสาธารณะประโยชน์จะต้องผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการเฉพาะการณีก่อน หากไม่มีการนำไม้ไปใช้ไม้จะถูกเก็บไว้ให้พุงไปเอง ฝ่ายไทยยืนยันว่าไม่มีการนำไม้ที่ถูกยึดหรือที่ถูกตั้งข้อหาว่าผิดกฎหมายออกขายหรือปล่อยให้เข้ามาไปในห่วงโซ่อุปทานได้

อีซูพึงพอใจกับคำอธิบายของฝ่ายไทย และกล่าวย้าว่าทั้งสองฝ่ายมีความเข้าใจตรงกันว่าจะไม่มีการอนุญาตให้ไม้ที่ถูกยึดเข้ามาในห่วงโซ่อุปทานของไม้ไทย ทั้งนี้อีซูชี้ว่าควรมีการหารือเพิ่มเติมเพื่อปรับปรุงคำอธิบายเรื่องไม้ที่ถูกยึดในภาคผนวก THA-TLAS ให้ชัดเจนขึ้น เพื่อไม่ให้เกิดความเข้าใจผิดได้

เจ้าหน้าที่ตรวจพิสูจน์และออกหนังสือรับรอง: อีซูเน้นย้าว่าหน่วยตรวจพิสูจน์และหน่วยออกหนังสือรับรองต้องเป็นอิสระจากกัน ถึงแม้ว่าทั้งสองหน่วยงานจะอยู่ภายใต้กรมป่าไม้ก็ตาม แต่ฝ่ายไทยเข้าใจดีถึงหลักการการเป็นอิสระจากกัน ฝ่ายไทยกำลังพิจารณาใช้หน่วยงานเดิมที่มีอยู่แล้ว โดยจะเป็นสองหน่วยงานที่มีภารกิจการทำงาน และอำนาจที่ได้รับมอบหมายแยกจากกัน และไม่มีความเกี่ยวข้องกัน และไม่เกี่ยวข้องกับ LD และ SCC

อีซูแสดงความเห็นว่าโดยหลักการแล้วหน่วยตรวจพิสูจน์และออกหนังสือรับรองดูน่าจะทำงานได้ และเน้นย้าให้ฝ่ายไทยพิจารณาความเป็นอิสระของหน่วยออกหนังสือรับรองและหน่วยตรวจพิสูจน์จากองค์กรอื่นๆที่ทำการตรวจสอบหรือดำเนินการในระดับภาคสนาม

การบริหารจัดการข้อมูล: อีซูเน้นย้าความสำคัญของการบริหารจัดการข้อมูล และการเชื่อมต่อข้อมูลเข้ากับระบบ RFD Single Window และการเข้าถึงข้อมูลในระบบ RFD Single Window ของหน่วยตรวจพิสูจน์ โดยชี้ว่าควรมีคำอธิบายเรื่องการบริหารจัดการข้อมูลในภาคผนวกให้ละเอียด อีซูชี้ว่าควรหารือ

แลกเปลี่ยนเรื่องนี้ต่อไป ซึ่งฝ่ายไทยเห็นด้วยและแจ้งเพิ่มว่าต้องมีการหารือในกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของฝ่ายไทยด้วยเช่นกัน

อียูสอบถามถึงหัวข้อเรื่องความโปร่งใสและการเผยแพร่ข้อมูลสู่สาธารณะ (Public Disclosure of Information: PDI) ในภาคผนวก THA-TLAS ฝ่ายไทยตกลงที่จะระบุการดำเนินงานภาคผนวก PDI ในแผนการดำเนินงานจัดทำข้อตกลงเป็นหุ้นส่วนด้วยความสมัครใจ (VPA Roadmap)

ผลสรุปของ JEM5

- ฝ่ายไทยจะเพิ่มรายละเอียดในร่าง THA-TLAS อธิบายเพิ่มเติมประเด็นสำคัญที่อียูยกขึ้นมา เช่น เรื่องการควบคุมไม้ที่ถูกยึด บทบาทของหนังสือรับรองเอกชนที่เป็นไปตามมาตรฐานรัฐบาล และความเป็นอิสระระหว่างกันของหน่วยงานตรวจพิสูจน์ หน่วยงานออกหนังสือรับรอง และการบริหารจัดการข้อมูล
- อียูให้ข้อสังเกตว่าควรหารือเพิ่มเติมเพื่อชี้แจงให้ชัดเจนในประเด็นโดยรวมของบทบาทหนังสือรับรองอิสระรวมถึงเรื่องคำศัพท์ “certification” อียูทราบว่าเรื่องนี้เป็นประเด็นละเอียดอ่อน ไทยและอียูจะแลกเปลี่ยนข้อมูลเรื่องนี้ต่อไปเพื่อให้แน่ใจว่าระบบที่ไทยจะนำมาใช้จะไม่กระทบต่อการดำเนินการหรือจุดประสงค์ของระบบ THA-TLAS
- ฝ่ายไทยและอียูมีความเข้าใจตรงกันว่าไม้ที่ถูกยึดไม่ว่าจะมาจากแหล่งที่มาใดจะถูกกันออกจาก THA-TLAS ทั้งสองฝ่ายตกลงที่จะหารือเพื่อเขียนคำอธิบายในภาคผนวกร่วมกันเพื่อยืนยันเป้าหมายร่วมกัน
- ทั้งสองฝ่ายจะหารือต่อเรื่องการบริหารจัดการข้อมูลของ LD SCC ระบบตรวจพิสูจน์ และระบบหนังสือรับรอง โดยพิจารณาบนพื้นฐานการพัฒนา ระบบ RFD Single Window
- อียูตกลงที่จะส่งตัวอย่างการออกหนังสือรับรอง FLEGT ของประเทศอื่นๆที่ได้ทำข้อตกลงเป็นหุ้นส่วนด้วยความสมัครใจ (VPA) ไปแล้ว และส่งร่างภาคผนวกที่ 4 กลไกการออกหนังสือรับรองเฟล็กที (FLEGT Licensing Scheme: LS) ให้ไทย
- จะมีการพิจารณาภาคผนวกที่ 9 การเผยแพร่ข้อมูลสู่สาธารณะ (Public Disclosure of Information: PDI) และภาคผนวกที่ 10 หน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินการร่วม (Functions of the Joint Implementation Committee: JIC) ในภายหลัง

วาระที่ 7: ภาคผนวกที่ 6 การควบคุมห่วงโซ่อุปทานของไม้ไทย (Thai Supply Chain Controls: SCC)

อียูรับทราบและยินดีกับความก้าวหน้าของฝ่ายไทยในการดำเนินงานภาคผนวกนี้ตั้งแต่ปี 2562 เป็นต้นมา และแจ้งว่าร่างปัจจุบันอธิบายการควบคุมในแต่ละจุดควบคุมสำคัญได้อย่างชัดเจน

ไม้เก่า: อียูต้องการทราบข้อมูลเรื่องการใช้ประโยชน์จากไม้เก่า ตลาดของไม้เก่า และมูลค่าทางการค้าของไม้เก่า ในประเทศไทย

ฝ่ายไทยอธิบายว่าไม้เก่าเกือบทั้งหมดได้มาจากบ้านที่รื้อถอน ในปัจจุบันผลิตภัณฑ์จากไม้เก่าและบ้านทำจากไม้เก่าได้รับความนิยมสูง ถึงแม้ว่าปัจจุบันความนิยมไม้เก่ายังไม่ได้อยู่ในตลาดกระแสหลัก ไม้เก่าก็มีศักยภาพในการส่งออก ด้วยเหตุนี้หลังจากที่ได้มีการร้องขอมาจากสมาคมไม้เก่า ฝ่ายไทยจึงกำลังพิจารณาเรื่อง SCC ของไม้เก่าภายใต้กระบวนการ FLEGT VPA

อียูแจ้งเรื่องคงค้างสำคัญของภาคผนวกนี้ ภาคผนวกยังขาดคำอธิบายการบริหารจัดการข้อมูลของระบบอิเล็กทรอนิกส์ ทั้งระบบ RFD Single Window และกระบวนการระบบในการประเมินความสอดคล้องของ SCC เพื่อออกหนังสือรับรอง FLEGT

ผลสรุปของ JEM5

- อียูขอบคุณและยินดีกับความก้าวหน้าในการพัฒนาภาคผนวก SCC ที่ฝ่ายไทยได้ทำมาตั้งแต่ปี 2562
- ไทยจะแลกเปลี่ยนเรื่องไม้เก่า การควบคุมการนำเข้าไม้ และกระบวนการการสำแดงตนเอง (รวมถึงแผนที่จะนำระบบการสำแดงตนเองไปใช้กับการควบคุมห่วงโซ่อุปทานของไม้ในที่ดินรัฐ) และการบริหารจัดการข้อมูล กับอียูต่อไป
- ทั้งสองฝ่ายตกลงว่าร่างภาคผนวกที่ 6 การควบคุมห่วงโซ่อุปทานของไม้ไทย (SCC) ฉบับสมบูรณ์จะมีคำอธิบายเรื่องไม้เก่า การควบคุมการนำเข้าไม้ การสำแดงตนเอง และการบริหารจัดการข้อมูล

การควบคุมห่วงโซ่อุปทานของไม้ในที่ดินเอกชน (Supply Chain Control on Private Land: SCC on PL)

ฝ่ายไทยแจ้งว่าคณะทำงานกลุ่มย่อย SCC on PL ได้พัฒนาตัวอย่างหนังสือการสำแดงตนเองขึ้นแล้วและอยู่ระหว่างการทำร่างแนวทางการยืนยันความถูกต้องตามกฎหมายของไม้ในที่ดินเอกชน เมื่อกรมป่าไม้ประกาศแนวทาง แนวทางจะมีผลผูกพันทางกฎหมาย เมื่อมีการประกาศแนวทางอย่างเป็นทางการแล้ว จะมีการเสริมสร้างศักยภาพให้เกษตรกร และผู้ประกอบการโรงงานแปรรูป

อียูต้องการให้ฝ่ายไทยชี้แจงบทบาทของผู้ประกอบการโรงงานแปรรูปในการประเมินความถูกต้องตามกฎหมายของไม้ และให้ฝ่ายไทยชี้แจงว่าจะอะไรที่จะทำให้มั่นใจได้ว่าการดำเนินการของโรงงานแปรรูปจะมีประสิทธิภาพในการป้องกันไม่ให้ไม้ผิดกฎหมายเข้ามาในห่วงโซ่อุปทาน

ฝ่ายไทยอธิบายว่าพรบ.ป่าไม้บังคับให้ผู้ประกอบการแปรรูปไม้รับเฉพาะไม้ที่ถูกกฎหมายเท่านั้น มีการตรวจสอบโดยเจ้าหน้าที่กรมป่าไม้อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง ในการตรวจสอบผู้ประกอบการต้องสามารถพิสูจน์ให้เจ้าหน้าที่เห็นว่าไม้ที่ตนมีเป็นไม้ที่ถูกกฎหมาย หากไม่สามารถพิสูจน์ได้ว่าเป็นไม้ที่ถูกกฎหมาย ผู้ประกอบการจะได้รับผลทางกฎหมายเช่นการจำคุก การปรับขั้นรุนแรง และการเพิกถอนใบอนุญาต โรงงานแปรรูปไม้ สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดท้องถิ่นและเจ้าหน้าที่กรมป่าไม้มีสิทธิเข้าตรวจสอบโรงงานแปรรูปได้ทุกเมื่อ หรือเมื่อมีการร้องเรียนจากประชาชน กฎหมายบังคับให้ผู้ประกอบการแปรรูปไม้ตรวจสอบพิสูจน์ความถูกต้องตามกฎหมายของไม้ และจดบันทึกการเข้าออกไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้ให้ถูกต้อง

อียูชี้ว่าควรมีการแลกเปลี่ยนเรื่องหน้าที่ของผู้ประกอบการแปรรูปไม้ในการตรวจสอบความถูกต้องตามกฎหมายของไม้ และเรื่องกระบวนการตรวจสอบผู้ประกอบการแปรรูปไม้โดยกรมป่าไม้ ต่อไป

อียูขอให้ฝ่ายไทยชี้แจงว่าจะรับหนังสือรับรองอิสระให้สามารถเป็นเอกสารแทนหนังสือสำแดงตนเองหรือไม่ โดยฝ่ายไทยอธิบายว่าจะรับหนังสือรับรองอิสระในฐานะเครื่องมือบรรเทาความเสี่ยงเท่านั้น โดยหนังสือรับรองอิสระจะไม่สามารถแทนหนังสือสำแดงตนเองได้ แต่สามารถทดแทนเอกสารแนบบางเอกสารที่ใช้ประกอบการสำแดงตนเองได้ เช่นหนังสือแสดงสิทธิ์ที่ดิน และหลักฐานแสดงแหล่งที่มาของไม้ เหล่านี้เป็นเอกสารหลักฐานที่ต้องยื่นในการทำหนังสือรับรองอิสระอยู่แล้ว หนังสือรับรองอิสระจะไม่สามารถทดแทนหนังสือสำแดงตนเอง แต่ผู้ประกอบการสามารถใช้หนังสือรับรองอิสระแทนเอกสาร/หลักฐานแนบที่กำหนดไว้ในการทำหนังสือสำแดงตนเอง

ผลสรุปของ JEM 5

- ฝ่ายไทยจะส่งกรอบการศึกษาการจำแนกความเสี่ยงให้คณะทำงานฯ (AHWG) และ FLEGT Asia พิจารณาให้ความเห็นก่อนเริ่มทำการศึกษา โดยคาดว่าโครงการศึกษานี้จะเสร็จในเดือนพฤศจิกายน 2563 ฝ่ายไทยจะแจ้งให้อิยูทราบถึงขอบเขตการเปลี่ยนแปลงในกระบวนการการสำแดงตนเอง อันเป็นผลจากข้อค้นพบการศึกษา
- อียูและไทยจะแลกเปลี่ยนความเห็นเกี่ยวกับหน้าที่ของผู้ประกอบการแปรรูปไม้ในการปฏิบัติ ตามข้อกำหนดการจัดซื้อไม้ที่ถูกกฎหมาย และเรื่องกระบวนการตรวจติดตามผู้ประกอบการแปรรูปไม้ของกรมป่าไม้
- อียูแนะนำว่าควรมีการหารือเรื่องการนำการสำแดงตนเองไปใช้กับการควบคุมห่วงโซ่อุปทานของไม้ในที่ดินรัฐ ฝ่ายไทยตกลงที่จะแจ้งข้อมูลให้อิยูทราบ
- ฝ่ายไทยจะหารือแนวทางการสำแดงตนเองผ่านคณะทำงานกลุ่มย่อย SCC on PL ต่อไป และจะจัดการฝึกอบรมหลังจากแนวทางได้รับการรับรองและถูกประกาศใช้แล้ว

การควบคุมการนำเข้าไม้ (Import Control: IC)

ฝ่ายไทยกำลังพิจารณารูปแบบการควบคุมการนำเข้าไม้ที่เหมาะสม โดยพิจารณาจากผลการทดสอบภาคสนามของสมาคมธุรกิจไม้ และจากผลการหารือของคณะทำงานกลุ่มย่อย IC ที่ยังคงมีการหารืออยู่ ร่างแนวคิด ร่างแนวคิดปัจจุบันใช้ระบบ due diligence (DD) โดยไทยออกแบบระบบ DD ตามแบบ EUTR ในปัจจุบันคณะทำงานกลุ่มย่อย IC กำลังพิจารณารูปแบบระบบการตรวจสอบ DD ว่าจะเป็นรูปแบบก่อน หรือ หลัง นำเข้า และกำลังพิจารณาเรื่องหน่วยงานรัฐบาลที่จะตรวจประเมิน DD

อียูแลกเปลี่ยนประสบการณ์การควบคุมการนำเข้าของประเทศอินโดนีเซียซึ่งเปลี่ยนรูปแบบการตรวจสอบ DD จากก่อนนำเข้า เป็นหลังนำเข้า การเปลี่ยนรูปแบบการตรวจสอบไม่ใช่เพราะรูปแบบก่อนนำเข้าทำงานไม่ได้ดี แต่เกิดขึ้นเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางกฎระเบียบของกระทรวงการค้าของประเทศอินโดนีเซียที่เกิดขึ้นหลังจากที่มีการลงนาม VPA ไปแล้ว การควบคุมการนำเข้าของประเทศอินโดนีเซียยังคงบังคับให้ผู้นำเข้าทำ DD ก่อนนำเข้าสินค้าไม้อยู่ และจะมีการตรวจสอบการทำ DD หลังนำเข้า

ไทยจะส่งร่างแนวคิดการควบคุมการนำเข้าไม้ปี 2563 ฉบับปรับปรุงให้อียูอย่างไม่เป็นทางการ เพื่อแจ้งความก้าวหน้าของร่างและให้อียูออกความเห็น อียูเสนอให้การสนับสนุนทางเทคนิค เช่น จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อช่วยฝ่ายไทยในการร่างแนวคิด

อียูแนะนำว่าต้องมีการพัฒนาขั้นตอนการประเมินความเสี่ยง และขั้นตอนการบรรเทาความเสี่ยงเพิ่มเติม โดยอียูเน้นย้ำความสำคัญของกระบวนการทั้งสองผ่านประสบการณ์ของ EUTR

อียูชื่นชมการดำเนินงานของฝ่ายไทยในประเด็นที่มีความซับซ้อนอย่างการควบคุมการนำเข้าไม้ การดำเนินงานจะนำไปสู่การได้มาซึ่งเครื่องมือที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการไทยและรัฐบาลไทยในการทำตามข้อตกลงที่จะป้องกันไม่ให้ไม้ผิดกฎหมายเข้ามาในตลาดไทยได้ ไทยขอขอบคุณอียูที่เสนอการสนับสนุนทางเทคนิคเพื่อช่วยไทยในการตัดสินใจรูปแบบการควบคุมการนำเข้าไม้ที่เหมาะสม

ผลสรุปของ JEM 5

- ไทยรับทราบความสำคัญที่อียูให้การควบคุมการนำเข้าไม้ซึ่งมีผลต่อกระบวนการ FLEGT VPA ทั้งหมดกับไทย
- อียูมีความยินดีต่อความก้าวหน้าการควบคุมการนำเข้าไม้ที่ไทยนำเสนอไป แต่ทั้งนี้อียูแจ้งว่าไทยยังต้องพัฒนาขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงและการบรรเทาความเสี่ยงต่อไป โดยอียูยกตัวอย่างประสบการณ์จาก EUTR เพื่ออธิบายให้เห็นถึงความสำคัญการพัฒนาขั้นตอนทั้งสองนี้
- คณะทำงานกลุ่มย่อย IC จะหารือภายในเรื่องรูปแบบการควบคุมการนำเข้า (การตรวจสอบการทำ DD ของผู้ประกอบการ) ว่าจะเป็นแบบ ก่อน หรือ หลัง นำเข้า และจะหารือเกี่ยวกับบทบาทของกรมป่าไม้และกรมศุลกากรในการดำเนินการการควบคุมการนำเข้า และเรื่องค่างอื่นๆ ฝ่ายไทยรับทราบประสบการณ์ร่วมของประเทศอินโดนีเซีย เวียดนาม และ EUTR ในการพัฒนาระบบการควบคุมการนำเข้าไม้
- อียูขอให้ไทยส่งร่างแนวคิดการควบคุมการนำเข้าไม้ ฉบับสิงหาคม 2563 ที่ปรับปรุงเพิ่มแล้วให้อียู เพื่ออียูจะได้ประเมินได้ว่าควรให้การสนับสนุนทางเทคนิคในด้านใด ไทยจะส่งร่างให้อียูในต้นปี 2564 หลังจากส่งร่างแนวคิดให้อียูแล้ว ฝ่ายไทยสนับสนุนโดย FLEGT Asia จะเริ่มร่างหัวข้อการควบคุมการนำเข้าไม้ในภาคผนวก SCC

- ฝ่ายอียูเสนอจัดการอบรมร่วมระดับเทคนิค หรือประชุมเชิงปฏิบัติการการควบคุมการนำเข้า เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์การควบคุมการนำเข้าของอียู และเพื่อช่วยฝ่ายไทยพัฒนาหัวข้อ การควบคุมการนำเข้าไม้ในภาคผนวก SCC

วาระที่ 9: ประเด็นการเจรจา VPA

ไทยและอียูเห็นชอบร่างแผนการดำเนินงานจัดทำข้อตกลงเป็นหุ้นส่วนด้วยความสมัครใจ (VPA Roadmap) และเห็นชอบข้อแก้ไขดังต่อไปนี้:

- เลื่อนการประชุม JEM6 ไปเป็นต้นเดือนกันยายน 2564 ซึ่งจะใช้เวลาอียูเพิ่มในการวิเคราะห์ ร่างที่ส่งมาและให้ความเห็นและข้อเสนอแนะได้อย่างละเอียดขึ้น
- ก่อนถึงการประชุม JEM6 ไทยจะเริ่มจัดทำร่างภาคผนวกที่ 9 การเผยแพร่ข้อมูลสู่สาธารณะ (Public Disclosure of Information: PDI) โดยอียูเคยส่งแนวทางการจัดทำร่างภาคผนวกนี้ให้ ไทยแล้ว และให้ความเห็นว่าการพัฒนาร่างนี้ไม่มีความซับซ้อนมากนัก ไทยจะส่งร่างภาคผนวก PDI ให้อียูในเดือนมีนาคม 2564
- ไทยจะส่งร่างแนวคิดการควบคุมการนำเข้าไม้ให้อียูภายในเดือนมกราคม/กุมภาพันธ์ ปี 2564 และอียูจะส่งความเห็นต่อร่างแนวคิดกลับมาให้ไทยและจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อช่วยไทยในการร่างแนวคิดเพื่อรวมเข้าไปในภาคผนวก SCC
- ควรจัดการประชุมคณะกรรมการกลุ่มย่อย LD ในการประชุมคณะกรรมการกลุ่มย่อยในเดือนที่จะถึง นี้ด้วย เพื่อที่จะทำให้แน่ใจว่าการแก้ไขกฎหมายถูกรวมเข้าไปในร่าง LD

ไทยและอียูตกลงที่จะผลักดันให้นำเสนอผลสรุปการประชุม JEM ประเด็นการเจรจา และแผนการดำเนินงาน จัดทำข้อตกลงเป็นหุ้นส่วนด้วยความสมัครใจ (VPA Roadmap) ในการเจรจาครั้งที่ 3 (NEG 3)

เอกสารแนบ:

1. กำหนดการประชุม
2. รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม

เอกสารแนบที่ 1: กำหนดการประชุม

JEM 5 – วันที่ 1	
วาระที่ 1: แนะนำ	
13.30 - 14.00 (30 นาที)	กล่าวต้อนรับ แนะนำคณะผู้แทนไทยและคณะผู้แทนสหภาพยุโรป ทำความเข้าใจกันในเรื่อง ระเบียบวาระการประชุม วิธีดำเนินการประชุม และการบันทึกรายงานการประชุม
วาระที่ 2: กระบวนการและความก้าวหน้าของประเทศ	
14.00 - 14.20 (20 นาที)	ฝ่ายอียูรายงานความก้าวหน้าของ FLEGT หลังจากการประชุม JEM4 โดยมุ่งเน้นที่เรื่อง VPAs EUTR และการพัฒนานโยบายที่เกี่ยวข้องของอียู: นำเสนอและหารือ
14.20 - 15.20 (60 นาที)	ฝ่ายไทยรายงานความก้าวหน้าของการจัดทำข้อตกลงฯ และระเบียบข้อบังคับหลังจากการประชุม JEM4 โดยมุ่งเน้นเรื่องการพัฒนา นโยบาย กฎหมายด้านป่าไม้ และหน่วยงานรับผิดชอบที่เกี่ยวข้องในประเทศไทย: นำเสนอและหารือ
วาระที่ 3: ภาคผนวกที่ 2 นิยามความถูกต้องตามกฎหมายของไม้ของประเทศไทย	
15.20 – 16.20 (60 นาที)	การพัฒนา LD โดยฝ่ายไทย: นำเสนอและหารือ
16.20 – 16.30 (10 นาที)	พัก
วาระที่ 4: ภาคผนวกที่ 1 ขอบเขตผลิตภัณฑ์	
16.30 – 17.00 (30 นาที)	การพัฒนาขอบเขตผลิตภัณฑ์ โดยฝ่ายไทย: นำเสนอ
วาระที่ 5: ภาคผนวกที่ 3 เจื่อนไขในการปล่อยสินค้าที่มีหนังสือรับรองเฟล็กทีทของประเทศไทยเข้าสู่สหภาพยุโรป	

17.00 – 17.30 (30 นาที)	การพัฒนาเอกสารเงื่อนไขในการปล่อยสินค้าที่มีหนังสือรับรองผลิตภัณฑ์ของประเทศไทยเข้าสู่สหภาพยุโรป นำเสนอเบื้องต้นโดยฝ่ายอียูและหารือโดยมุ่งไปที่ข้อตกลงเรื่องร่างภาคผนวก
วาระที่ 6: ภาคผนวกที่ 7 คำอธิบายการตรวจสอบโดยอิสระ	
17.30 – 18.00 (30 นาที)	การพัฒนาคำอธิบายการตรวจสอบโดยอิสระ และนำเสนอเบื้องต้นโดยฝ่ายไทย และหารือโดยมุ่งเน้นที่ข้อตกลงเรื่องร่างภาคผนวก
วาระที่ 7: ภาคผนวกที่ 5 ระบบรับประกันความถูกต้องตามกฎหมายของไม้ไทย	
18.00 – 18.30 (30 นาที)	TLAS development by Thai side: Presentation การพัฒนา TLAS โดยฝ่ายไทย : นำเสนอ
JEM 5 – วันที่ 2	
วาระที่ 7: ภาคผนวกที่ 5 ระบบรับประกันความถูกต้องตามกฎหมายของไม้ไทย	
13.30 – 14.30 (60 นาที)	TLAS development: Discussion การพัฒนา TLAS : หารือ
วาระที่ 8: ภาคผนวกที่ 6 การควบคุมห่วงโซ่อุปทานของไม้ไทย	
14.30 – 15.30 (60 นาที)	การพัฒนาการควบคุมห่วงโซ่อุปทานของไม้ไทย โดยฝ่ายไทย: นำเสนอภาคผนวกที่ 6 และหารือ
15.30 – 15.50 (20 นาที)	ความก้าวหน้าการควบคุมห่วงโซ่อุปทานของไม้ในที่ดินเอกชน โดยฝ่ายไทย
15.50 – 16.00 (10 นาที)	พัก
16.00 – 17.00 (60 พัก)	ความก้าวหน้าการควบคุมการนำเข้าไม้ โดยฝ่ายไทย
วาระที่ 9: ประเด็นเพื่อหารือและการพัฒนาโรดแมป	
17.00 – 18.00 (60 นาที)	เตรียมสาระสำคัญเพื่อนำเข้าการประชุมเจรจา

18.00 – 18.20 (20 นาที)	การพัฒนาโรดแมปของการเจรจา VPA (มุ่งเน้นขั้นตอนจนถึงการเจรจา ครั้งต่อไป)
18.20 – 18.30 (10 นาที)	สรุปการประชุม

เอกสารแนบที่ 2: รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม

ฝ่ายอียู

1. Mr. TORRES Diego International Relations Officer - International Forest Policy, Multilateral Environmental Cooperation Unit, DG Environment, European Commission
2. Ms. PARDO LOPEZ Dorte International Relations Officer - International Forestry Policy and Multilateral Environmental Agreements, Multilateral Environmental Cooperation Unit, DG Environment, European Commission
3. Ms. SAUL Katharina Multilateral Environmental Cooperation Unit, DG Environment, European Commission
4. นางสาวสุทธิตยา จันทรวงูร Programme Officer, Cooperation, Delegation of the European Union to Thailand
5. Mr. LOURDAIS Laurent Counsellor Agriculture, SPS, Environment, Delegation of the European Union to Thailand
6. Mr. HINRICHS Alexander Programme Director of the EU FLEGT Asia Programme and Head of Asia Regional Office, European Forest Institute
7. ดร.สมฤดี นิโครวัฒน์ยิ่งยง FLEGT Facilitator for Thailand
8. Mr. Morne van der Linde FLEGT Expert, European Forest Institute

ฝ่ายไทย

1. นายสมศักดิ์ สรรพโกศลกุล รองอธิบดีกรมป่าไม้
2. นางสาวปิ่นรุฬิกา พงศ์ฉบบันภา กรมการค้าต่างประเทศ
3. นายพัทธ์กมล ทัดติพงษ์ กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ

4. นางสาวสถิรจิต ปริบุญโญ กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ
5. นายสุกัลป์ สิริจันทร์ดิลก กรมศุลกากร
6. นางสาวอัจฉรา เข้มทองใหญ่ กรมศุลกากร
7. นายอัครินทร์ วงศ์อภิรัตน์ สมาคมธุรกิจไม้ยางพาราไทย
8. นางรุ่งนภา วัฒนวิเชียร สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
9. นางสาวจรรยา สุวัฒนพิเศษ สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
10. นางสาวชัชดา ทองตัน กรมยุโรป
11. นายปฐมพงษ์ สิงห์ทอง กรมยุโรป
12. นางสาวนฤมล โอริส กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
13. นายจุมพฏ ตันมณี กลุ่มเชื้อและกระดาษ
14. นายเกริก มีมุงกิจ เครือข่ายวิสาหกิจชุมชน
15. นางพรเพ็ญ วรวิลาวัลย์ องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้
16. นายปิงซุน หวัง กลุ่มไม้อัด ไม้บาง และวัสดุแผ่น
17. นายการุณ ไกรระวี สมาคมธุรกิจไม้
18. นางปิยะทิพย์ เอี้ยวพานิช สมาคมธุรกิจไม้
19. นางยิ่งลักษณ์ ปฏิภาณเทวา สหกรณ์สวนป่าภาคเอกชน
20. นายมนตรี โยธารักษ์ สหกรณ์สวนป่าภาคเอกชน
21. นายสุวิทย์ ทองหอม มูลนิธิเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
22. นายเอกสิทธิ์ อเนกสิทธิสิน สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย
23. นายสภลท์ บุญเสริมสุข สำนักการป่าไม้ต่างประเทศ
24. นางกันตินันท์ ผิวสะอาด สำนักเศรษฐกิจการป่าไม้

25. นายวิทยา ณีวิพันธ์

ส่วนรับรองการป่าไม้